

Är du sakkunnig i en aktuell fråga? Sänd ditt inlägg till debatt@di.se Bifoga högupplöst porträttfoto. Textlängd 2 500–6 000 tecken inklusive blanksteg.

Internationella Engelska Skolan har lägst betygsinflation om man tittar på Skolverketss siffror. De senaste påståendena i debatten stämmer därmed inte. Det den svenska skolan behöver är en ny kunskapssträvan, som vi sammanfattar i nio punkter, skriver **Barbara Bergström** och **Hans Bergström**.

Nej, Engelska Skolan har inte betygsinflation

Silly time kallas det i USA, en period då sans och förnuft får vika för starka känslor och kampanj. "Valfeber" är en motsvarighet i Sverige. Ut åker behov av fakta och nyanser. In träder ett febrilt letande efter ammunition för propagandan. Verkliga lösningar på reella problem försvinner i yran. Symboler och lämpliga syndabockar är vad som gäller.

Ett färskt exempel är angreppet på Internationella Engelska Skolan (IES) och Kunskapsskolan för att sätta "glädjebetyg". Två ministrar plus statsministern i en tv-duell vältrade sig i påståendet, som om det vore sant. Fakta finns hos Skolverket, som varje år sammanställer statistik över skillnaden mellan resultat på de nationella proven och slutbetyg. Enligt den senaste redovisningen, för läsåret 2016/17, har IES lägst betygsinflation, lägre både än kommunerna och friskolorna som grupp. Ett centralt mått är skillnaden i procentenheter mellan andelen elever som fått högre slutbetyg än resultatet på de nationella proven, och elever som fått lägre slutbetyg. Detta netttotal ser ut så här:

	SVENSKA	MATEMATIK	ENGELSKA
Kommuner	+ 20,9	+ 38,7	+ - 0
Friskolor	+ 17,6	+ 32,9	+ 1,6
Engelska Skolan	+ 13,0	+ 20,7	+ 2,6

"Betygsinflationen" är lägst hos Engelska Skolan i ämnena svenska och matematik. I ämnet engelska har alla grupperna god överensstämmelse med de nationella proven.

IES har som en viktig del av sitt kvalitetssystem att noga granska och slå ner på tendenser till betygsinflation. Rektorerna har strikta direktiv att betyg ska sättas enligt bästa professionella bedömning från lärarna. Det här har gett resultat över tid.

Vi har frågat fackliga företrädare för lärarna inom IES om de har hört talas om att någon rektor, eller huvudmannen, skulle ha pressat lärare att sätta andra betyg än de korrekta. Deras svar är "nej"; den kulturen finns inte inom Engelska Skolan. Det är en grov förolämpning mot lärarna att ifrågasätta deras integritet, och de har stöd från sina rektorer för att motstå yttre påtryckningar.

IES-skolorna har som norm att utnyttja all tillgänglig tid under ett läsår effektivt för undervisning och lärande. Skolorna får inte bli halvslappa med vårsolen i maj. De ska

BETYG FRÅN FÖRSTA KLASS. Resultat ska mätas, så att man tidigt säkrar att eleverna tillskansat sig de kunskaper och färdigheter de ska ha enligt tydligare kursplaner, anser Barbara Bergström.

"Pröva i grunden om dyra ämnen som slöjd och hemkunskap har samma relevans i dagens samhälle."

köra "ända in i kaklet". En del av detta är att elever som står på gränsen mellan, säg, D och C i ett ämne kan få höra från sin lärare: "Det här är vad du behöver göra och visa extra för att motivera ett lyft till C i slutbetyg." Ambitiösa elever ges alltså chansen att arbeta hårt för att lyfta sig på marginalen även i slutskedet, långt efter att de nationella proven är över.

"Stockholmsprovet" i matematik säger att IES elever presterar väl i nivå med sina slutbetyg. Detta excellenta prov genomförs varje år i regi av Stockholms stad. Man mäter vid starten av gymnasiet om elever presterar så som deras betyg från grundskolan förutsäger. Samtliga IES-skolor i Stockholm visar provresultat i matematik som överstiger vad de borde kunna prestera enligt deras grundskolebetyg.

För övrigt använder IES genomgående de nationella proven vid jämförelser av resultat mellan skolor. Betygskriterierna är alltför vaga för att man ska kunna känna trygghet med slutbetyg som jämförelsemått.

Denna vår var tänkt att bilda klimax för reformer för en bättre skola, efter tjocka volymer från många utredningar, med Skolkommissionen som den mest prominenta. Vad är resultatet, när värriksdagen kan summeras? Ingenting, förutom ett nytt statsbidrag som infördes i januari och en skärpt prövning av bakgrunden hos dem söker skoltillstånd. Det senare är motiverat och något vi begärt sedan många år. Ingen är betjänt av att charlataner och lycksökare får skoltillstånd.

Men förändringar som på riktigt angriper skolans verkliga problem görs inte. En väsentlig orsak till detta beslutsvakuum är att Skolkommissionen hade helt fel huvudfokus.

Så vad ska en ny regering börja uträtta om några månader? Här ett program i nio punkter:

► Ändra skollagens formuleringar om värdegrund, så att den tillförs även formuleringar om karaktär och fosteran. Kunskapssträvan, flit, gott uppförande är tre sådana värden. PM Nilsson benämner det "Lex Barbara" i en ledare, mot bakgrund av vad Internationella Engelska Skolan gett som föredöme.

► Skriv om kursplanerna så att de tydligt anger kraven på kunskaper och färdigheter på varje stadium i varje ämne. Studera hur framgångsländer som Estland, Finland och Tyskland har formulerat sina krav för olika årsgrupper. Tillsätt sedan kunniga per-

soner för att skriva kraven, helt utanför de kretsar på dagens pedagogiska institutioner som har förstört skolan med sin kunskapssyn.

► Ta bort formuleringen i skollagen om att eleverna ska vara med och bestämma innehållet i undervisningen. Lärarna ska bära kunskapen, och eleverna kan inte veta vad de inte vet men behöver lära sig.

► Stärk rektors ställning, så att rektorer vågar agera mot dem som förstör för andra i skolan. Ge rektorer skydd som blåljuspersonal, lägg ner det märkliga Barn- och Elevombudet och ge Skolinspektionens prövning av anmälningsärenden en mindre arbetskrävande form, där ärenden först ska gå genom huvudmannens system för prövning av klagomål. ► Ändra skollagen så att elever med grovt kriminellt beteende i skolan kan avstängas permanent och inte som nu högst två veckor under ett läsår. Speciella lösningar måste till för dessa elever, som förstör för många andra.

► Öka undervisningstiden i grundskolan. Pröva i grunden om dyra ämnen som slöjd och hemkunskap har samma relevans i dagens samhälle och om inte föräldrarna, som i andra länder, bör få ta ansvar för bevarat "modersmål". Skolan behöver fokusera på sin huvuduppgift.

► Ge betyg från första klass. Resultat ska mätas, så att man tidigt säkrar att eleverna tillskansat sig de kunskaper och färdigheter de ska ha enligt tydligare kursplaner.

► **Lägg ner illa fungerande lärarutbildningar och utveckla helt nya vägar in i läraryrket, inklusive att välkomna utländska lärare. Lärarbristen klaras inte annars och dagens lärarutbildningar präglas av en felaktig kultur, som sitter så djupt att den är närmast omöjlig att renovera (se Isak Skogstads vittnesmål om detta).**

► Tillsätt ledningar för skolmyndigheterna som sätter de akademiska resultaten i centrum för arbetet och inte skyller dåliga resultat på resurser eller elevkårens sammansättning.

BARBARA BERGSTRÖM HANS BERGSTRÖM

Barbara Bergström är grundare av Internationella Engelska Skolan. Aktuella med boken "Tough Love" (Ekerlids) om skola, skolpolitik och ledarskap.